

ДОКЛАД

НА
ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ ПО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СПОРТ ЗА
РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ИЗВЪРШЕНОТО ОЦЕНЯВАНЕ ПО ПРОЦЕДУРА ЗА
ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНИТЕ
ПРОФЕСИИ

„ФАРМАЦИЯ“

ОТ ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 7.3. ФАРМАЦИЯ
ВЪВ ФАРМАЦЕВТИЧНИЯ ФАКУЛТЕТ
НА МЕДИЦИНСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ „ПРОФ. Д-Р П. СТОЯНОВ“ - ВАРНА

Уважаема г-жо Председател на АС на НАОА,

Постоянната комисия по здравеопазване и спорт предоставя на Вашето внимание настоящия доклад за резултатите от извършеното оценяване по процедурата за програмна акредитация на специалност от регулираните професии „Фармация“ на ОКС „магистър“ от професионално направление 7.3. Фармация, област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт в Медицинския университет -Варна.

Докладът е разработен съгласно чл. 88а, ал. 5, т. 2 от ЗВО и чл. 33, ал. 1, т. 2 и чл. 35, ал. 1 от ПДНАОА и приетите от Акредитационния съвет на НАОА (20.10.2016 г.) критерии за програмна акредитация на специалностите от регулираните професии в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование (ESG)- част 1 /1-10/ и по смисъла на чл.78, ал.3 от ЗВО.

СЪДЪРЖАНИЕ

- I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА
 - II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ
 - III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНИТЕ ПРОФЕСИИ ПРОФЕСИИ „ФАРМАЦИЯ“ НА ОКС „МАГИСТЪР“ ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 7.3. ФАРМАЦИЯ В МУ-ВАРНА В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ОБРАЗОВАТЕЛНО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ – ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО /ТАБЛИЦА 4/, ПРИЕТИ ОТ АС НА НАОА НА 20.10.2016 .
 - IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ
 - V. ПРОЕКТ НА ПРЕПОРЪКИ НА ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ
-

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

№ по ред	Решения	Номер и дата на протокол / дата на извършено действие
1.	Откриване на процедурата от АС	Протокол № 22/28.09.2017 г.
2.	Стартиране на процедурата (дата на платежно нареждане)	30.10.2017 г.
3.	Утвърждаване на състав на ЕГ от АС Проф. дф Маргарита Касърова Доц. дф Татяна Зиколова маг. фарм. Димитър Пенков, докторант наблюдаващ процедурата проф. дбн Върбан Ганев	Протокол №16/4.10.2018 г.
4.	Извършено посещение на ЕГ във ВУ	29-30.10.2018 г.
5.	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПК	Протокол № 33/11.12.2018 г.
6.	Обсъждане и приемане на доклада на ПК и изпращането му до ВУ за становище	Протокол № 1/8.01.2019 г.
6.	След изтичане на срока по чл. 35, ал.2 от ПДНАОА /относно становището на оценяваната институция /ПК предоставя доклада на АС	

I. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

Специалността от регулираните професии „Фармация“ с ОКС „магистър“ в професионално направление 7.3. Фармация и област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт на МУ-Варна има програмна акредитация от 07.03.2013 г. (Протокол №5) с оценка 7,75 за срок от пет години, валидна до 2018 г. и капацитет 350 студенти.

Дадени са следните препоръки:

Препоръка №	Изпълнение
Препоръка № 1: Да се коригира учебният план за постигане на логично надграждане на учебните дисциплини.	По решение на ръководството на МУ-Варна (АС, Протокол №6/25.03.2013 г.) е създаден Програмен съвет към Факултета по фармация и комисия, която да актуализира Учебния план. Актуализираният план е утвърден от ФС на ФФ и от АС на МУ-Варна и е влязъл в сила от учебната 2013/2014 г. Препоръката е изпълнена.
Препоръка № 2: Да се осигури равномерно разпределение на седмичната и семестриална натовареност.	Изготвен е нов разпис на лекциите и упражненията на студентите през учебната 2013/2014 г. и е осигурена равномерна седмична натовареност. Препоръката е изпълнена.
Препоръка № 3: Да се профилира съдържанието на учебните програми по Обща и неорганична химия, Органична химия, Физика и биофизика, Физикохимия с колоидна химия, Фармацевтичен анализ, Висша математика и Информационни технологии.	Сформирани са 7 експертни групи, които са разгледали актуализираните програми с профилирано учебно съдържание. Те са утвърдени от Факултетния съвет на Факултета по фармация (протокол № 9 от 31.05.2013 г.). Реализиран е проект „Актуализиране и апробиране на учебните планове и програми на ФФ при МУ-Варна в съответствие с потребностите на пазара на труда“ - реализиран за периода 2013-2015 г. Препоръката е изпълнена.

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА СПЕЦИАЛНОСТИ ОТ РЕГУЛИРАНИТЕ ПРОФЕСИИ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ/ ESG/-ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО (ТАБЛИЦА 4)¹

Въз основа на изводите на Експертната група в доклада се оценява изпълнението/ неизпълнението на всички критерии за програмна акредитация на специалности от регулираните професии програми в съответствие на стандартите и насоките за осигуряване качеството в Европейското пространство за висше образование (ESG) – част 1 (1-10) и по

¹ Оценяването се извършва съгласно приетите от Акредитационния съвет Методика за оценяване по критериалната система на НАОА и Правила за гласуване на процедури за акредитация и за оценяване на проекти.

смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО, както следва:

Стандарт 1. Политика за осигуряване на качеството

Критерий 1.1. При извършване на обучение в професионално направление/ специалност от регулираните професии се поддържа и развива политика за осигуряване на качеството, която се оповестява и е част от стратегическото управление на висшето училище

1.1.1. МУ-Варна организира обучението по специалността от регулираните професии „Фармация” в съответствие със своите мисия, цели и задачи. Приемът и обучението на студентите, както и процесите, протичащи в организацията, се регламентират от следните нормативни документи – закони в РБългария и повече от 20 вътрешноуниверситетски правилници и др. документи. Във вътрешно университетската система има публикувани над 70 университетски нормативни документа, свързани с организацията, реда на протичащите процеси в институцията (стратегии, правилници, инструкции, правила, методики и др.).

1.1.2. Цялостната дейност на специалността „Фармация“ е подчинена на институционалната система за качество. В МУ-Варна съществува цялостна стратегия за качеството на обучение и процеса на неговата реализация. Ръководството за изпълнението ѝ е на интернет-страницата на МУ-Варна. През 2016 г. е издаден Електронен каталог „Управление на качеството и акредитация“ за периода 2012-2016 г. След новото издание на ISO 9001:2015 през м. септември 2015 г. МУ-Варна започна процес на постепенна актуализация и разработване на документацията за въвеждането на новите изисквания към системите за управление на качеството. Системата за управление на качеството в МУ-Варна е базирана на ISO и EFQM. През 2009 г. в МУ-Варна е проведено външно одитиране на базата на EFQM-модела, при което е защитено първо ниво и получаване на сертификата. МУ-Варна няма сертификация и акредитация по някои от стандартите на ISO.

Въпросите, свързани с качеството на обучение се обсъждат от членовете на Факултетния съвет (ФС) и Комисия по качеството (КК) на Факултета по фармация (ФФ). Съставът на комисиите и отговорниците по катедри са на интернет страницата на МУ-Варна. Членовете на Комисията за провеждане на вътрешен одит успешно са преминали съответното обучение. Във всички КК в МУ-Варна задължително участва и студент. Информацията, свързана с качеството на обучение е публикувана в сайта на МУ-Варна.

Провеждат се анкетни проучвания: сред кандидат-студенти – електронно и на хартия; качеството на обучение сред действащи студенти – на хартия, провежда се от МУ-Варна веднъж годишно; по различните дисциплини сред действащи студенти – на хартия, провеждат се от съответните катедри и учебен сектор (УС) (два пъти в годината, всеки семестър); за завършилите студенти – електронно и на хартия, провеждат се от съответния факултет веднъж годишно; с работодателите – на хартия, провежда се от съответните звена: факултет, катедра, УС (веднъж годишно).

Няма доказателства, че провежданите анкетни проучвания се извършват по стандартизирани анкетни карти, че се публикуват на сайта на МУ-Варна, за да се осигури анонимност и безпристрастност на оценката. Ръководството на ФФ трябва да положи усилия за водене на подходящо стандартизирана документация, отнасяща се до качеството.

1.1.3. МУ-Варна прилага политика за осъществяване връзка между

научните изследвания и обучението. Научноизследователската дейност (НИД) на катедрите във ФФ се извършва по научни направления, които през м. януари 2015 г. са утвърдени от АС на МУ-Варна за периода 2015-2020 г. През м. януари 2015 г. АС на МУ-Варна е утвърдил приоритетни за Университета научни направления за периода 2015-2020 г.: *Храни и хранене, Трансплантационна и имплантационна медицина, Заболявания на централната нервна система, Онкология и редки заболявания, Менеджмънт на болестите*. Катедрите от ФФ извършват НИД в утвърдените научни направления.

Създадено е *Училище за докторанти*, което има за цел обучаване на докторанти, пост-докторанти и млади учени. Към него се организират и курсове за повишаване на професионалната квалификация на преподавателите в МУ-Варна. Създадена е Политика за устойчиво интегриране на науката в обучението. За периода 2013-2017 г. водещи преподаватели от ФФ са се включили като лектори в обучителни семинари към Докторантското училище на МУ-Варна.

Критерий 1.2. Управление на качеството на образованието

1.2.1. Има изградена организация за управление на качеството на учебния процес и свързаната с него преподавателска дейност. За периода МУ-Варна е организирал 16 обучителни курса, свързани с качеството на обучението. В тях активно участие са взели преподаватели и докторанти на ФФ. Курсовете са с разнообразна тематика и са разделени в пет направления. Преподаватели от ФФ са участвали като експерти в Проект № BG051PO001-3.1.07-0046 „Актуализиране и апробиране на учебните планове и програми на Факултета по фармация при Медицински университет – Варна” в съответствие с потребностите на фармацевтичния бизнес и изискванията на пазара на труда. Екипът на отдел „Управление на качеството и акредитация“ и членове от ЦКУК към МУ-Варна е участвал в кръгла маса „Качество на обучението във висшите училища“.

1.2.2. В МУ-Варна е създадена система, гарантираща качеството на НИД и спазване на етичния кодекс. Контролът се включва на различни етапи от разработването на научните проекти до публикуване на резултатите. В МУ-Варна е създадена Комисия по етика на научните изследвания (*КЕНИ*). КЕНИ е учреден със Заповед на Ректора за извършване на начална оценка, периодичен надзор и даване на становище относно етичните аспекти на научните изследвания, провеждани в рамките на институцията. Обект на оценка на КЕНИ са клинични и неклинични биомедицински и медико-социални научни изследвания върху човешки същества, научни изследвания с използването на персонална биомедицинска информация, както и етични проблеми, отнасящи се до защита на обществените интереси от недобросъвестни действия на изследователите при продукцията, съобщаването, предлагането и публикуването на резултатите от научните изследвания. Всички изследователи от МУ-Варна могат да регистрират собствен акаунт в нововъведената програма за антиплагиаризъм *iThenticate*. Желаетелите трябва да подадат заявка до Университетското издателство чрез e-mail. Комисията отчита дейността си ежегодно пред Ректора и Комисията по НИД.

Случаи на плагиатство не са регистрирани за Академичния състав на ФФ.

Констатации за изпълнение на стандарт 1:

В МУ-Варна има политика за управление на качеството. Организиран са курсове по тематика за качеството на обучение, в които са участвали преподаватели от ФФ. Създадена е КЕНИ. Всички изследователи от МУ-Варна могат да регистрират собствен акаунт в програма за антиплагиатизъм iThenticate. За изминалия период не са подадени и регистрирани случаи на плагиатство за ФФ. Провежданите анкетни проучвания трябва да се извършват по стандартизирани анкетни карти, публикувани на сайта на МУ, за да се осигури безпристрастност и анонимност на оценката. Ръководството на ФФ трябва да положи усилия за водене на по-пълна документация, отнасяща се до качеството.

Стандарт 2. Разработване и одобряване на програмите

Критерий 2.1. МУ-Варна извършва обучение по професионалното направление/ специалността от регулираните професии като прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на учебната документация, (квалификационна характеристика, учебни планове и програми и др.) при съдействието на представители на партньорски организации, студенти и други заинтересовани страни

2.1.1. ФФ при МУ-Варна има необходимата учебна документация. Разработени са квалификационна характеристика, учебен план, учебни програми и ежегоден график на учебния процес, чието съдържание и качество е в съответствие с целите на ОКС „магистър”.

Квалификационната характеристика за специалност от регулираните професии „Фармация“ за ОКС „магистър”, с професионална квалификация „магистър фармацевт” е разработена въз основа на изискванията на ЗВО, Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността „Фармация” за образователно-квалификационна степен „магистър” и директиви 85/432, 85/433, 2005/36, 2006/100 на ЕС. Квалификационната характеристика регламентира професионалната компетентност и дейностите, които трябва да извършва получилият университетска диплома „магистър- фармацевт” и признаването на професионалните квалификации.

Студентите, завършили пълния курс на обучение, изпълнили учебните си задължения по учебния план и положили успешно всички семестриални и държавни изпити, получават диплома за висше образование по специалността „Фармация” за ОКС „магистър” с професионална квалификация „магистър фармацевт” и Европейско дипломно приложение към нея. Дипломата дава право за продължаващо обучение: получаване на специалност; придобиване на образователна и научна степен „доктор”, както и получаване на друга квалификация в други висши училища в България и чужбина. Спазването на Европейските директиви 85/432/ЕЕС и 85/433/ЕЕС е предпоставка за бъдеща конвертируемост на дипломите за магистър-фармацевтите.

2.1.2. Във връзка с подобряване на учебния процес за специалност „Фармация“ във ФФ е сформиран Програмен съвет, който системно актуализира и усъвършенства учебните планове и програми. Във ФФ на МУ-Варна съществува действаща Система от критерии за анализ и оценка на образователните потребности на бизнес средата във фармацията. Тя е изготвена при изпълнението на Дейност № 1 „Включване на

фармацевтичния бизнес в образователния процес на Факултета по фармация“ от работната програма на проект, отбелязан по-горе. Проведено е анкетно проучване за мнението на работодатели от фармацевтичната практика и действащи магистър-фармацевти относно съответствието на подготовката на магистър фармацевтите във висшето образование с изискванията на пазара на труда. Периодично се проучва мнението на работодателите за качеството на практическата подготовка на студентите. Изготвена е стандартна анкетна карта, която се изпраща до организации, преди всичко в региони, в които работят възпитаници на ФФ. Резултатите от проучването се анализират и предоставят на Академичното ръководство от Отдела за управление на качеството и акредитация и ФФ.

Актуализираният Учебния план е приет с решение на АС на МУ-Варна с Протокол №37/16.07.2018 г. и влиза в сила от учебната 2018/2019 г.

2.1.3. Във ФФ-Варна е въведена нова балово-рейтингова система за оценяване на знанията и уменията на студентите. Предвид спецификите на учебните дисциплини, изучавани във ФФ, всяка катедра приема общи правила и индивидуални системи за контрол и измерване на резултатите от обучението по отделни учебни дисциплини, които се залагат в учебните програми и се обсъждат на Програмен съвет на ФФ и приемат на ФС на ФФ. Оценките в МУ-Варна, респ. във ФФ се представят в шестобална система. По Системата за натрупване и трансфер на кредити във висшите училища оценките от националната шестобална скала се привеждат в буквени оценки по начина определен в Наредба № 21 от 30.09.2004 г. за прилагането ѝ. Изработват се графици за провеждането на изпитите, които се публикуват на сайта на МУ-Варна. Всички изпити са в писмен вид и се провеждат в групова форма. Студент не се допуска до изпит, ако няма формирани крайни оценки от лабораторните и семинарни упражнения. Всеки студент има право да получи информация за успеха си от текущия контрол преди явяване на изпит. Всички писмени работи се съхраняват не по-малко от пет години от датата на провеждане на изпита, заедно с контролните листове за присъдени кредити. Държавните изпити се провеждат според изискванията на ЕДИ като всеки изпит се полага пред изпитна комисия от трима хабилитирани преподаватели по съответната дисциплина. Правилата и критериите за провеждане на изпити са въведени в платформата BLACKBOARD на МУ-Варна.

2.1.4. Има съвместимост с учебни програми на други ВУ в България, ЕУ или извън ЕУ, позволяваща професионална мобилност на студенти и на завършили съответната специалност. МУ-Варна поддържа контакти с ФФ и лабораторна медицина при МУ-Силезия, Полша. На проведена съвместна среща на 17.05.2017 г. между представители на двата факултета са били обсъдени и сравнени актуалните учебни планове за 2016/2017 учебна година на двата факултета. При повечето от дисциплините, преподавани през първата и втората година от обучението има близки гледни точки. Представен е сравнителен анализ на Учебния план на ФФ при Университета в град Тарту, Естония, при който има идентични кредити на базисните дисциплини, изучавани през първи и втори курс.

2.1.5. В институцията са разработени специфични процедури за наблюдение (контролиране), анализиране, оценяване и утвърждаване (одобряване, приемане) на всяка учебна програма и на учебната документация на професионалното направление/специалност от

регулираните професии. През 2013 г. е финансиран проект на тема: „Актуализиране и апробиране на учебните планове и програми на Факултета по фармация при МУ – Варна в съответствие с потребностите на фармацевтичния бизнес и изискванията на пазара на труда”, Договор № BG051PO001-3.1.07-0046 с бенефициент ФФ чрез МУ-Варна и партньори „Талодерма” ООД–Варна и „Мерк България” ЕАД–София. Продължителността на проекта е две години (18.05.2013 г. – 30.06.2015 г.), през които са актуализирани 21 програми по задължителни дисциплини, актуализирани 3 програми по избираеми дисциплини и нововъведени 3 програми по избираеми дисциплини.

2.1.6. Авторите на учебни програми се консултират с представители на икономиката, социални институции, студенти, завършили специалисти и др. заинтересовани страни в процеса на предлагане, изработване и актуализиране на програмите. Във връзка с изпълнение на Дейност 1 по проекта от 2013 г. – Включване на фармацевтичния бизнес в образователния процес на ФФ е сформирана работна група от 46 специалисти в областта на висшето образование по фармация и експерти от фармацевтичния бизнес: 19 членове от академичния състав на ФФ, **5 студенти по Фармация** и 22 опитни специалисти от фармацевтичния бизнес, членове на БФС, и са актуализирани и апробирани 21 програми. Изготвен е безвъзмездно обобщаващ доклад с насоки и препоръки за корекция на учебните планове и програми, който се базира, както на шестте SWOT-анализа, така и на изготвената „Система от критерии за анализ и оценка на образователните потребности на бизнес средата във фармацията”.

2.1.7. Съществуват процедури, регламентиращи изискванията към структурата на учебните планове, общия брой кредити и разпределението на учебните кредити по дисциплини, съотношение между часовете за лекции и упражнения, регламентиране на провежданите стажове, структура на академичната година по семестри.

Учебният план за обучението по специалността от регулираните професии „Фармация” за ОКС „магистър” е приет от АС на МУ-Варна (Протокол № 37/16.07.2018 г.) и е в сила за учебната 2018/2019 година. Учебният план е в съответствие с изискванията на ЗВО, Наредбата за ЕДИ за придобиване на висше образование по специалността „Фармация”, Квалификационната характеристика и Правилника за дейността на МУ-Варна. Обучението е редовна форма, с продължителност 5 години (9 семестъра), включително преддипломен стаж след IX семестър – 6 месеца по 4 седмици по 5 работни дни по 6 часа – 720 часа. Учебният план включва *задължителни, избираеми факултативни дисциплини, учебни практики и преддипломен стаж*. Обучението се провежда по **36** задължителни дисциплини с общ хорариум **3600** часа, от които **1488** часа **лекции** и **2112** часа **упражнения** и 270 кредита, **3** факултативни дисциплини, **20** избираеми дисциплини, всяка от които с хорариум 90 часа и 4 кредита. Две от избираемите дисциплини са с 30 часа хорариум и 2 кредита. Съгласно Наредбата за ЕДИ за придобиване на висше образование по специалността „Фармация” за ОКС „магистър”, броят на задължителните учебни дисциплини е не по-малко от **26**, а хорариумът им – не по-малко от **3015 часа**. Практическата подготовка е обезпечена чрез задължителните по ЕДИ учебни практики след VI и VIII семестър (по 6 календарни дни по 8 часа) и преддипломен стаж след IX семестър (6 месеца по 4 седмици по 5 работни

дни по 6 часа). Преддипломният стаж се провежда в аптеки, определени за бази от БФС и утвърдени от ФС. Спазени са изискванията на ЕДИ за броя и хорариума на задължителните дисциплини като задължителна дисциплина е включена и „Спорт“ с хорариум 120 часа. Профилиращите дисциплини са с хорариум, съответстващ на минималните изисквания по ЕДИ. Предложени са голям брой избираеми дисциплини – **20**, и е декларирано, че по всички се провежда обучение, но всеки студент може да избере най-много две от тях. При максимален брой студенти 70 в един курс се очаква най-много 3-4 студенти да избират една избираема дисциплина, което означава, че трябва да се подобри подбора на тези дисциплини.

Прави впечатление, че учебната дисциплина „Фармацевтична ботаника“ има хорариум надвишаващ значително (с **63 %**) *ЕДИ*. Освен това присъдените кредити са 11 и се равняват на кредитите, присъдени от обучението по Фармакология – специална и много важна дисциплина. *Това несъответствие трябва да се коригира.*

На всяка дисциплина, включително и преддипломния стаж са присъдени съответния брой кредити съгласно Ръководство за прилагане на системите за формиране, натрупване, признаване и трансфер на кредити. Тя фиксира 30 кредита за семестър или 60 кредита за учебна година. Общият брой на кредитите от задължителни учебни дисциплини по Учебния план на специалност „Фармация“ е 270; кредитите от преддипломен стаж са 30; кредитите от държавните изпити са 15, а от учебните практики по Ботаника и Фармакогнозия по 2 кредита или общо 4 кредита. Хорариумът на задължителните дисциплини в Учебния план на МУ-Варна надвишава с 16,9 % ЕДИ. *Сравнителната оценка на задължителните учебни дисциплини, включени в учебните планове на ФФ в МУ-Варна (3600 часа), МУ-София (4365 часа) и МУ-Пловдив (3331 часа), показва средно ниво на увеличение на хорариума по ЕДИ във ФФ на МУ-Варна, което е предпоставка за мобилност на студентите между факултетите по фармация в страната.*

Учебните програми са разработени в съответствие с учебния план и изискванията на Правилника за учебна дейност на МУ-Варна. Всички програми включват: наименование на специалността; образователно-квалификационна степен; хорариум – общ и разпределен за лекции и упражнения (практически занятия); кредити – общ брой; семестри, в които се провежда обучението и изпита; анотация на дисциплината; тематичен план на лекции и упражнения (практически занятия); форми на обучение, система за контрол и оценка; конспект за изпита или тематична програма за подготовка за изпит; задължителна, препоръчителна и допълнителна литература; преподаватели, водещи дисциплината; номер и дата на протоколите от Катедрен и Факултетен съвети, на които е приета.

Преподаването на учебните дисциплини от учебния план се провежда по ежегодно изготвян *График на учебния процес* в съответствие с чл.139 от Правилника за дейността на МУ-Варна. Графикът регламентира: начало и край на учебната година, продължителност на семестрите, сесиите и ваканциите. За учебната 2018/2019 г. графикът включва 14 учебни седмици за зимния семестър и 15 учебни седмици за летния семестър. Анализът на учебния план и хорариума на дисциплините показва, че за зимния семестър за някои от дисциплините лекциите са с 2 часа по-малко (напр. Технология на лекарствените форми – 7 лекции по 4 часа = 28 часа, вместо 30 ч. и 14 упражнения по 5 часа = 70 ч., вместо 15 упражнения по 5 часа = 75 ч. или с 5

часа по-малко). По този начин не се изпълнява предвидения по учебния план хорариум.

По време на посещението на ЕГ се е състояла дискусия по този въпрос с ръководството на МУ-Варна. Декларирано е, че целият материал се преподава на студентите в пълния му размер независимо от това, че семестърът е с една седмица по-малко. Решението на АС на МУ-Варна за асиметричната продължителност на двата семестъра не отговаря на практиката в останалите висши училища в страната. Изтъкнатият пред ЕГ мотив (Коледни празници) е несъстоятелен, доколкото подобен мотив (напр. Великденски празници) може да се приложи и за летния семестър. Освен това някои от нормативните документи поставят изрично условие разпределението на кредитните точки да бъде по равно в двата семестъра. Не е ясна логиката предписаният брой на точките за кредитната система (30 на семестър), да се разпределя в единия семестър на учебни часове, влизащи в 14 седмици, а в другия – в 15 седмици. Изчисляването на общия брой часове на отделни учебни дисциплини от зимния семестър (14 седмици) показва, че той е по-малък от заложения в ЕДИ.

Въз основа на Учебния план и график на учебния процес се изготвят Седмични програми (разписи) по курсове и семестри. Достъп до седмичния график, който е на сайта на МУ-Варна, могат да имат само преподаватели и студенти, които с техния индивидуален акаунт могат да проверят, каква е тяхната програма за всяка седмица от семестъра.

ФФ на МУ-Варна активно осъществява и следдипломно обучение (СДО) за придобиване на специалност в системата на здравеопазването. Цялостната организация, координация и контрол на СДО се осъществяват централизирано от МУ-Варна от Заместник-ректора по кариерно развитие, НИД и следдипломно обучение (КРНИДСДО) и Отдела по следдипломно обучение (съгласно Правилника за дейността на МУ-Варна). За подпомагане на процеса по координация и комуникация, с решение на ФС на ФФ е определено специално лице. Обучението протича по План-програми, които са съобразени с Наредба № 34/2006 г. и Наредба № 1/22.01.2015 г. и са утвърдени и подписани от Министъра на здравеопазването. Всички те са на разположение в Отдел „СДО“ и в специално разработения раздел на интернет-страницата на МУ-Варна. От създаването на ФФ до настоящия момент се наблюдава отчетлива тенденция на нарастване на броя на специализантите, включително и тези по фармацевтичните специалности.

Констатации за изпълнение на стандарт 2:

Учебната документация за специалността „Фармация“ във ФФ на МУ-Варна е подготвена съобразно законовите изисквания, Правилника за дейността на МУ-Варна, ЕДИ и нормативните документи, отнасящи се до висшето образование. Квалификационната характеристика напълно съответства на изискванията за квалификацията и специфичните дейности на фармацевта. Учебният план, учебните програми и графици за учебната дейност се актуализират ежегодно и са в съответствие със законовите норми. Задължителните дисциплини са 36 с хорариум 3600 ч. и 270 кредита, 20 избираеми дисциплини. Учебните програми са актуализирани и съответстват на изискванията. Има възможности за мобилност на студентите във фармацевтичните факултети у нас. Правата и задълженията на обучаваните се оповестяват в началото на всяка учебна

година, а цялата информация за студентите е на сайта на МУ-Варна.

Установеното несъответствие в продължителността на двата учебни семестъра трябва да се коригира своевременно.

Стандарт 3. Обучение, преподаване и оценяване, ориентирани към студентите

Критерий 3.1. Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на студентите в процеса на обучение на съответното професионално направление/специалност от регулираните професии

3.1.1. От началото на академичната 2014/2015 година Медицински университет – Варна въвежда официално Blackboard система. Основната функция на центъра за електронно и дистанционно обучение е да организира, координира и подпомага създаването на електронни учебни ресурси в платформата Blackboard. Преподавателите от Факултета по фармация имат възможност да обявяват в тази система различни учебни материали и изпитни тестове в електронен вид. В Електронната система Уеб студент студентите могат да получат информация, свързана с тяхното обучение – график на занятията, важни съобщения и други.

3.1.2. Изградена е организация за включване студентите в практически занимания, стимулиращи творческата им активност. С цел анализ на оценката на потребителите на кадри се извършва проучване за степента на удовлетвореност на работодателите от стажантите и практикантите. Изготвена е стандартна анкетна карта, която се изпраща до различни аптеки. Резултатите от проучването се анализират и предоставят на Академичното ръководство от Отдела за управление на качеството и акредитация и ФФ. Във връзка с реализирането на проект „Студентски практики“ някои от студентите са наети на работа от съответния работодател след завършването си.

3.1.3. Проучвания на степента на заинтересованост на студентите за обучение по образователни програми. В МУ-Варна и във ФФ активно се развива програма „Еразъм+“. Ежегодно голям брой студенти извършват обмен в различни страни по тази програма. Студенти по фармация, които са провели двумесечни летни практики по програма „Еразъм+“ в този период, са: 2012 г. – един студент в Университета в Бари, Италия; 2015 г. – един студент в Университета в Бари, Италия; 2016 г. – трима студенти в Университета в Бари, Италия; 2017 г. – двама студенти в Университета в Бари, Италия и един в Университета в Сегед, Унгария. За периода 2012-2017 г. са осъществени 7 мобилности за летни практики. Необходимо е да се положат усилия за осъществяване на мобилности и с цел обучение, а не само летни практики.

3.1.4. Използване на ясни съвременни и публично оповестени методи за оценяване постиженията на студентите. В електронната система Blackboard има публикуван регламент за начина на провеждане на изпитните процедури, както и скала за оценяване. Във всяка учебна програма е отразена подробно формата, по която ще бъде проведен изпита.

3.1.5. Съществува обратна връзка между преподаватели и студенти; публично оповестена е система за провеждане на изпитните процедури, която включва критериите и методите за проверка и оценка на знанията и

уменията на обучаемите, както и критериите за поставяне на цифрова оценка.

Студентите са информирани от Сайта на МУ-Варна и от Учебен отдел по въпросите на обучението им: учебни програми, графика на учебната година, седмичния разпис на учебните занятия и др. Информирани са и за начина на провеждане и заверка на учебните практики, преддипломния стаж и за реда и начина на провеждане на Държавните изпити.

3.1.6. Ефективността на процесите, свързани с качеството на образователния процес се гарантира чрез текущ мониторинг и периодичен анализ (затруднения, постижения, дефицити). Периодично се организират срещи на Ръководството на ФФ със студентите, на които се обсъждат въпроси свързани с качеството на обучението. Част от възможностите за поддържане на тази обратна връзка е провеждането на анонимни анкети, за актуалността на учебния материал и качеството на преподаване. Такива анкетни проучвания се провеждат по време на следването по всички задължителни учебни дисциплини. Всяка катедра предоставя оптимизирана във времето анкетна карта, която илюстрира най-точно оценката на качеството на учебния процес във връзка със спецификата на преподаваната дисциплина.

3.1.7. Съществуват правила за съставяне на комисия за разглеждане на жалби от студенти. Всяка жалба се завежда в деловодството на МУ-Варна, откъдето се придвижва до Ректора. В зависимост от характера на жалбата тя се пренасочва за разглеждане в съответния ресор, където се сформира комисия от специалисти. Във ФФ няма постъпили жалби от студенти, преподаватели и др. във връзка с учебния процес.

Констатации за изпълнение на стандарт 3:

Обучението на студентите по специалността от регулираните професии „Фармация“ е ориентирано към развитие на професионална компетентност чрез използване на съвременни образователни и изследователски технологии. В Електонната система Уеб студент студентите могат да получат непрекъснато информация, свързана с тяхното обучение – график на занятията, важни съобщения и други. Има публичност на информацията, свързана с изпитването и оценяването, в т.ч. държавните изпити. Ефективността на процесите, свързани с качеството на образователния процес се гарантира чрез периодичен анализ на резултатите от изследване на студентското мнение по отношение на цялостния процес на обучение. Такива анкетни проучвания се провеждат по време на следването по всички задължителни учебни дисциплини. Необходимо е да се положат усилия за осъществяване на мобилности и с цел обучение, а не само летни практики на студентите

Стандарт 4: Прием, развитие, признаване и сертифициране на студентите

Критерий 4.1. Институцията оповестява публично приетите от нея документи, очертаващи „жизнения цикъл“ на студента: прием в съответна специалност от регулирани професии, развитие, признаване и сертифициране, както и доказателства за последователното ими прозрачно представяне

4.1.1. Всички документи, очертаващи „жизнения цикъл“ на студентите

са публикувани на интернет страницата на МУ-Варна: Кандидат-студентски справочник; Наръчник на първокурсника; Учебни графици; Графици за провеждане на изпитни сесии; Научни участия; Книга на първокурсника; Книга на стажанта; Социално-битово и културно обслужване; Правилник за учебната дейност на МУ-Варна и др.

4.1.2. Съществуват практики за признаване, в съответствие с принципите на Лисабонската конвенция, на квалификациите, отнасящи се до висшето образование, както в цялата страна, така и в европейския регион. В МУ-Варна е разработен и приет „Правилник за признаване на придобито висше образование и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища“. Правилникът е разработен в съответствие с изискванията на: Закона за висшето образование; Наредбата за държавните изисквания за признаване на придобито висше образование и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища; ЕДИ за придобиване на висше образование по съответната специалност; Правилник за дейността на МУ-Варна; други действащи нормативни актове за висше образование и вътрешните правила на МУ-Варна.

Признаването на висше образование, придобито в чуждестранни висши училища, се извършва с решение на АС по предложение на Комисия по признаване на висше образование, придобито в чуждестранни висши училища, утвърдена със заповед на Ректора.

Разработена е Процедура по прием на чуждестранни граждани в подготвителен езиков курс или за пълен курс на обучение по съответната специалност. Тази процедура урежда условията и реда за приемане на чуждестранни студенти в МУ-Варна.

4.1.3. Утвърдени са правила за академичното признаване на периоди на обучение и практики в чужбина, свързани с мобилността на студентите в рамките на договорни взаимоотношения с чуждестранни висши училища и европейските програми за образование и обучение. МУ-Варна има университетска харта „Еразъм“ за периода 2007-2013 г. за провеждане на студентски и преподавателски мобилности, а през 2013 г. получава и харта за работа по програма „Еразъм+“ за периода 2014-2020 г. За периода 2012-2017 г. **7 студенти** от специалност „Фармация“ са провели двумесечни летни практики по програма „Еразъм+“ в чужбина.

4.1.4. Създадени са правила за включване на студентите и докторантите в изпълнението на изследователски проекти в професионалното направление/специалност от регулираните професии, както и в сродни изследователски структури. Научната дейност на студентите и докторантите се реализира във всички учебно-научни звена на университета и е организирана в „Студентско научно дружество“, чиято структура и управление се приемат от АС. Към СС на МУ-Варна е сформирана Комисия по научна дейност.

МУ-Варна се стреми да стимулира директно своите докторанти, като за целта е изцяло реорганизирана дейността на фонд „Наука“. По този начин е осигурена възможност на всички докторанти да кандидатстват съвместно със своите научни ръководители с т. нар. „малък проект“ по темата на дисертационният им труд за 1, 2 или 3 г., с размер на финансиране до 7000 лв. **Общият брой проекти е 10.** От тях по Фонд „Наука“ са финансирани 8 проекта с участието на докторанти, студенти и млади учени. Докторанти и млади учени от ФФ участват и в два научноизследователски проекта,

спечелени по Фонд „Научни изследвания“ при МОН, конкурсна сесия 2016. Общият брой студенти и докторанти от ФФ, включени в изпълнението на изследователски проекти е **двама**. Ежегодно ФФ на МУ-Варна провежда Фармацевтичен бизнес форум. Докторантите и студентите от специалност „Фармация“ вземат активно участие, както в организирането, така и с представянето на научни разработки във Фармацевтичния бизнес форум. МУ-Варна, СС при МУ-Варна, Асоциациите на студентите по медицина, Асоциациите на студентите по дентална медицина и Асоциациите на студентите по фармация във Варна организират научна конференция: „Black sea Symposium for Young Scientists in Biomedicine“. Тематиката на конференцията е изцяло обвързана с биомедицинските новости в сферата на медицината, стоматологията и фармацията. За 2017 г. в него са взели участие 20 студента от ФФ на МУ-Варна. През 2006 г. е създаден Център за кариерно развитие в МУ-Варна с решение на Ректорски съвет, като обслужващо звено в структурата на МУ-Варна. През юни 2007 г. той става част от мрежата на университетските кариерни центрове в България, изградени и подпомагани от Фондация на бизнеса за образованието и JobTiger. През 2013 г. преминава под ръководството на отдел „Научна дейност и кариерно развитие“.

4.1.5. Изисквания към съдържанието на основните документи за образование и квалификация, издавани от висшето училище. Обучението на студентите по специалността „Фармация“, образователно-квалификационна степен „магистър“, съгласно чл.39 (2) от ЗВО и чл.139 от Правилника за дейността на МУ-Варна, се провежда по изготвена и утвърдена за специалността учебна документация. Учебната документация е разработена и одобрена в съответствие с нормативните документи.

4.1.6. Създадена е административна система за регистриране на реализацията на завършилите студенти и докторанти. След завършване на образованието си и придобиване на правоспособност, магистър фармацевтите членуват в съсловната организация. Съгласно Закона за съсловната организация на магистър фармацевтите, Управителният съвет на Българския фармацевтичен съюз (БФС) води Национален електронен регистър на членовете на БФС. Той е публично достъпен и предоставя информация относно членовете на БФС като се включва и информацията за придобитата специалност по СДО, научна степен, заемана академична длъжност и други. Регистърът дава възможност да се получи информация за реализацията на завършилите магистър фармацевти.

Създаден е Алумни Клуб на МУ-Варна, който е доброволна организация. Целта на клуба е да се организират обществени събития, срещи, чествания, юбилеи, хепънинги. Клубът издава вестник или бюлетин, самостоятелно или като част от изданията на МУ-Варна.

Констатации за изпълнение на стандарт 4:

В МУ-Варна и ФФ публично са оповестени документи, компоненти на „жизнения цикъл“ на студентите: прием, завършване на обучението, признаване и сертифицирането на образованието. Приемът на студенти в МУ-Варна се извършва съгласно условия и правила, публикувани в Кандидат-студентския справочник. Разработен е „Правилник за признаване на придобитото висше образование и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища“ и утвърдени процедури за признаване на периоди на обучение и практика в чужбина в резултат от студентска мобилност. През 2006 г. е създаден Център за кариерно развитие в МУ-Варна.

Стандарт 5. Преподавателски състав

Критерий 5. 1. Институциите имат разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав чрез прилагане на прозрачни процедури като част от стратегията за развиена професионалното направление/ специалност от регулираните професии

5.1.1. Съществуват публично оповестени конкретни и прозрачни процедури, отговарящи на законовите изисквания за приемане на работа на квалифицирани преподаватели, осигуряващи обучението в професионалното направление/ специалност от регулираните професии. Към **25.10.2018 г.** академичният състав на ФФ наброява **89** души (увеличение с 20% спрямо 2013 г.), от които **34** хабилитирани и **55** нехабилитирани преподаватели (54 на I ОТД и 1 на II ОТД, няма промени за периода спрямо 2013 г.).

Всички задължителни дисциплини се водят от хабилитирани преподаватели на ОТД в МУ. Осигуреният към настоящия момент преподавателски състав на ОТД в МУ-Варна, заедно с преподавателите на граждански договор в МУ-Варна, покрива потребностите на обучението по специалността „Фармация“. Най-голям е преподавателският състав на катедра „Биохимия, молекулярна медицина и нутригеномика“, а най-голям брой хабилитирани преподаватели има в катедра „Предклинични и клинични науки“, която води преподаване и в другите факултети на Университета. За акредитирания период структурата на преподавателския състав не е променена - **най-малобройни са катедрите по профилиращите дисциплини, независимо от по-големия хорариум.**

5.1.2. Профилиращите дисциплини се водят от хабилитирани преподаватели – специалисти в съответната област на основни трудови и граждански договори. Броят на преподавателите на първи ОТД, които водят профилиращите дисциплини отнесен към общия брой на профилиращите дисциплини съгласно действащия учебен план е 0,9:1.

Лекционният курс и Държавните изпити по профилиращата дисциплината „Фармакология“ се провеждат от хабилитирано лице по несъществуваща специалност - „Биофармация и фармакокинетика“, доктор по „Биоорганична химия и химия на природните и физиологично активните вещества“ и (от предоставена от Деканата на ФФ информация) участва в семестриални изпити по „Технология на лекарствените форми – 2 част“, като председател на изпитна комисия. Освен това от предоставен изпитен протокол за семестриален изпит на 01.06.2018 г. за „Технология на лекарствените форми – 2 част“ се вижда, че екзаминатор е и доц. К. Кафеджийски, който не фигурира в преподавателския състав на Факултета.

5.1.3. Съществува действаща система за атестиране и стимулиране на кариерното развитие на преподавателите. Академичният състав на ФФ преминава през регулярно атестиране, което се базира на съществуващата Инструкция за атестиране на академичния състав и преподавателите на МУ-Варна. Атестирането на членове на академичния състав се извършва въз основа на персонална комплексна оценка по групи показатели. Основните групи показатели, които са залегнали в атестационната карта, са както следва: Научноизследователска дейност; Учебно-образователна дейност; Експертна дейност; Повишаване на квалификацията; Административна дейност. Конкретни резултати от проведените атестирания и оценките на

преподавателския състав на ФФ не са предоставени.

5.1.4. Съществува система за насърчаване на академичната мобилност в рамките на европейските програми и двустранното сътрудничество. Процедурата за селекция на участници в мобилности по програма „Еразъм+“ се осъществява на институционално ниво и е организирана така, че да гарантира безпристрастност, прозрачност и справедливост на избора, както и липса на конфликт на интереси от страна на лицата, осъществяващи селекцията. Реализираните изходящи мобилности на преподаватели от ФФ за периода 2012-2017 г. са както следва: 3 преподавателски мобилности с цел преподаване и 8 мобилности на преподаватели с цел обучение.

Критерий 5.2. Научноизследователска и художествено-творческа дейност на академичния състав и участието на академичния състав и участието на студентите и докторантите в нея

5.2.1. НИД на преподавателите и тяхното кариерно развитие са регламентирани в Правилника за развитието на академичния състав (*ПРАС*) в МУ-Варна, *ЗРАСР* и Правилника за неговото приложение, *ЗВО*. Катедрите са задължени да анализират научната дейност на преподавателите най-малко един път годишно. НИД е задължителен елемент от периодичната индивидуална атестация на всеки преподавател. Правилникът за развитието на академичния състав в МУ-Варна регламентира реда и условията за придобиване на научни степени и заемане на академични и неакадемични длъжности в МУ-Варна. Във ФФ за акредитирания период са зачислени в докторантура 23 преподаватели, отчислени с право на защита са двама и защитили са 16.

От справката от сайта на МУ-Варна относно акредитираните докторски програми в професионално направление 7.3. Фармация се вижда, че са акредитирани само програмите: Токсикология (медицина/фармация), Фармацевтична химия и Фармакология с фармако-кинетика и химиотерапия. Необходимо е Ръководството на ФФ и на МУ-Варна да положи усилия да акредитират още докторски програми в това професионално направление.

За периода на акредитация преподаватели от ФФ са имали общо **102** участия в проекти с национално, международно и институционално финансиране. Относителният дял на преподавателите от ФФ, участвали в изпълнението на университетски, национални и международни изследователски проекти е 44,7 %, което показва голяма активност на преподавателите.

5.2.2. Публикационна дейност на преподавателите по проблематиката на професионалното направление/специалност от регулираните професии в национални и чуждестранни реферирани научни издания и такива с импакт фактор или импакт ранг. МУ-Варна гарантира на членовете на академичния състав свободата да провеждат научни изследвания, съобразно интересите си и да публикуват резултатите от тях. Отговорностите, произтичащи от длъжностните характеристики на преподавателите и периодичните атестации ги мотивират да поддържат високо ниво на научноизследователска активност. В периода 2013-2017 г. броят на публикациите на един преподавател на първи ТД през последните 5 г. е 14,3. Общият брой на публикациите в научни списания и сборници е 1122 (в реферирани и нереферирани) като относителният дял на публикациите в реферирани научни списания и сборници спрямо общия брой на публикациите през последните 5 г. е почти 70%. Относителният дял на публикациите с импакт фактор и/или импакт ранг спрямо общия брой на публикациите в специалността през последните 5 г. е 21,6 %.

Общият брой на цитирания на научната продукция за периода 2013-2017 г. е 2853 (по данни от научните профили на преподавателите в Google Scholar). Броят на цитиранията в реферирани научни списания и сборници на един преподавател на първи ТД за последните 5 г. е 32,1.

Активно е участието на преподавателите по „Фармация“ в различни научни форуми (конгреси, конференции, семинари) с доклади и постери - **829** участия в България и **302** участия в чужбина.

През последните пет години *се наблюдава тенденция към значително нарастване* на публикационната активност на преподавателите и участията в научни форуми в България и чужбина, в сравнение с периода 2008-2012 г. Има значително повишение на броя на публикациите и участията в научни форуми.

От м. януари 2016 г. МУ-Варна има абонамент за база-данни MEDLINE Complete, подходяща за справки за цитирания, както и за търсене и достъп до пълнотекстови статии в реферирани медицински списания и свободен пълнотекстов достъп до списанията и архива на Springer.

Констатации за изпълнение на стандарт 5:

В МУ-Варна, ФФ се провежда политика за осигуряване на академичен състав, който да гарантира преподаване на съвременно ниво. Всички задължителни дисциплини се водят от хабилитирани преподаватели. Съществува система за атестиране и стимулиране на кариерното развитие на преподавателите. Отн. дял на преподавателите от ФФ, участвали в изпълнението на университетски, национални и международни изследователски проекти е 44,7%. В сравнение с предишния акредитационен период, публикационната активност на преподавателите през последните 5 години е повишена, а относителният дял на публикациите с импакт фактор и/или импакт ранг 21 % спрямо общия брой.

Стандарт 6. Учебни ресурси и подпомагане на студентите

Критерий 6.1. Има осигурена и непрекъснато развиваща се финансова, материално-техническа и информационна база, необходима за учебно-преподавателската, научно-изследователската, художествено-творческата и спортна дейности по професионалното направление/специалност от регулираните професии, както и подходяща среда за дистанционно обучение, ако провеждат такова

6.1.1. Осигурена аудиторна и лабораторна площ за учебна заетост на всички студенти, обучавани в професионалното направление/специалност от регулираните професии, съгласно изискванията на РИОКОЗ. МУ-Варна управлява публична държавна собственост – сграден фонд и земя, която е достатъчна за нуждите на студентите, обучавани се във всички специалности, включително и за специалност „Фармация“. МУ-Варна разполага със собствена материална база – четириетажна сграда на Ректората с РЗП 12 780,6 m², сграда на Факултета по дентална медицина с РЗП 7 522 m², нова сграда на ФФ с РЗП 5 287,06 m², четириетажна сграда на Медицински колеж – Варна с РЗП 8 091 m², част от сградата на РЗИ с РЗП 3 963,39 m², сградите, в които се помещават филиалите на МУ-Варна (в град Сливен, Шумен и Велико Търново) с обща РПЗ 4 458,88 m² зали за обучение на студенти и докторанти на територията на УМБАЛ „Св. Марина“, МБАЛ „Св. Анна“, СБАГАЛ „Проф. Д. Стаматов“ – Варна и СБОБАЛ – Варна – обща площ 14 783 m², вивариум с РЗП 530,80 m², собствена почивна станция, модерна университетска библиотека с филиали. За нуждите на учебния процес студентите от специалност „Фармация“ се използват помещения разположени в Медицински колеж, МУ-Варна и новопостроената сграда на ФФ.

Аудиторната площ в МК-Варна е съответно: Актова зала А и Б и Аудитория 106 и Зала 112, аудитории 209, 210, 212 с обща площ 636 m². Новата сграда на ФФ разполага с три аудитории с по 105 места, съответно по 1,38, 1,32, и 1,04 m²/на 1 студент. Максимален брой студенти във всяка една от трите аудитории на новопостроената сграда е 105.

Във ФФ на МУ-Варна е осигурена необходимата аудиторна площ на всички за учебна заетост на всички студенти, обучавани в професионалното направление/специалността от регулираните професии, съгласно изискванията на РИОКОЗ. Лабораториите и залите, в които се провеждат занятия на магистър фармацевти са разположени на територията на Медицински колеж и новата сграда на ФФ. На територията на МК се намират лабораториите на УС Фармацевтична химия и УС „Технология на лекарствата“.

УС-фармацевтична химия с 3 лаборатории с обща площ на лабораториите 288 m² и общо 36 работни места за упражнения по фарм. химия и фарм. анализ, УС-Технология на лекарствата – 200 m² с три лаборатории, като в едната се провеждат и упражненията по Биофармация – общо 36 работни места за упражнения за 1 и 2 част. Необходимо е студентските лабораториите в тези два сектора да се дооборудват със съвременна апаратура.

Като се има предвид много големия хорариум по тези профилиращи дисциплини, особено Технология на лекарствата, тези лаборатории не позволяват съвременно обучение на студентите. *Необходимо е съществуващите лаборатории да се оборудват със съвременна апаратура и да се създаде Научна лаборатория по „Технология на лекарствените форми и*

биофармация”.

6.1.2. Осигурен достъп на преподаватели и студенти до безжичен интернет. Броят на компютри в учебните зали за студентите от специалност „Фармация“ в сградата на ФФ възлиза на 112 броя общо. От тях 67 бр. компютри са разположени в четири компютърни зали с обща площ от 166,96 m². Общата площ обезпечаваща информационното осигуряване на специалността възлиза на 435,96 m². Средно на 100 бр. студенти се падат по 4,36 m². Общият брой на компютрите в специализираните кабинети са 150, от които средно на 100 студенти се пада по 1,5 компютри.

6.1.3. Библиотеката на МУ-Варна разполага с филиали, териториално разположени не само в сградата на Ректората, но и в другите бази на МУ, включително и в сградата на ФФ. Библиотеката на МУ-Варна разполага с обща площ от 1100 m², общ брой работни места 215 бр., общ брой компютри за свободен достъп 60 бр. Библиотеката притежава общо около 160000 тома книги и периодични издания, набавени чрез абонамент, дарения и по обмен.

В МУ-Варна се осъществява издателска дейност. Издават се научни списания; книги /учебници, ръководства, учебни тетрадки, монографии, сборници, справочници, юбилейни издания, за кандидат-студентите;/ информационни бюлетини; автореферати и дисертации, издания за нуждите на учебния процес, работа със Студентския съвет, за нуждите на Списанията издавани от университета Scripta Scientifica Medica, Scripta Scientifica Medicinae Dentalis, Scripta Scientifica Pharmaceutica, Scripta Scientifica Salutis Publicae, Varna Medical Forum, Adipobiology, Biomedical Reviews, Heart – Lun, Annual in Hospital Pharmacy, Списание Социална медицина и др. Информационни бюлетини – Инфоакадемика.

6.1.4. Създадена е среда за дистанционно обучение и наличие на информационни продукти за дистанционно обучение. Дидактически ресурси, осигуреност на профилиращите дисциплини с учебници, учебни пособия и материали за обучение, вкл. на електронен носител. Дигитализирани са 28 броя авторски печатни издания на преподаватели от ФФ и осигуряват пълноценно обучение на студентите по отделни дисциплини. В рамките на проект за въвеждане на „Електронно-базирано обучение“ в МУ-Варна, от 2014 г. Има система за качване в електронната платформа на административна, учебна и допълнителна информация, за дистанционно провеждане на тестове, за автоматично електронно оценяване, дори за организацията на цяла свободно-избираема или теоретична дисциплина. МУ-Варна е изградил модерна и развиваща се информационната база за обучение и изследователска дейност, като са създадени оптимални условия за достъп до информационните ресурси.

6.1.5. Регламентирано академично и административно обслужване, подпомагащо обучението на студентите. Въведена е електронната система. График на занятията – бърз преглед на предстоящите занятия за всяка група студенти от випуска на студента; График на преподавателите; Важни съобщения – административни съобщения, касаещи всички студенти; Календар – списък от административни събития и тяхната дата.

Констатации за изпълнение на стандарт 6:

Наличната материална база на ФФ обезпечава обучението на студентите по специалност „Фармация“. Изградена е модерна и развиваща се информационна база за обучение и са създадени оптимални условия за достъп до информационни ресурси и технологии. ФФ е започнал работа със

системата за електронно обучение BLACKBOARD. Създадена е среда за дистанционно обучение с налични информационни продукти за дистанционно обучение. Въведена е системата Уеб Студент, чрез която студентите могат да получат информация, свързана с тяхното обучение, да подават заявления и да проверяват статуса си. Има достатъчно компютърни зали и персонални компютри. Като се има предвид много големия хорариум по профилиращи дисциплини е необходимо в студентските лабораториите в двата учебни сектора да се дооборудват със съвременна апаратура. Трябва да бъде създадена и Научна лаборатория по Технология на лекарствата и Биофармация. Лабораториите по Технология на лекарствата не позволяват обучението на още студентски групи.

Стандарт 7. Управление на информацията

Критерий 7.1. Периодично се обсъжда и огласява публично ефективността на резултатите, свързани с управлението на качеството на образованието и потребностите от промяна

7.1.1. В МУ-Варна съществува цялостна стратегия за качеството на обучение и процеса на неговата реализация. Цялата информация, отнасяща се до академичния състав и относно студентите, тяхната успеваемост и удовлетвореност от обучението, се представя на Декана и пред ФС на ФФ. Обсъжда се успеваемостта на студентите и се анализират причините за изоставащи студенти. Средният успех на завършилите випуски е около мн. добър (4.50).

В МУ-Варна съществува традиция и добре изградена система на непрекъснатата обратна връзка със студентите. Това осигурява информация за удовлетворението на студентите от програмите на обучение и нивото на качество на учебния процес. Тази обратна информация се придобива по няколко начина: участие на представители на студентите в органите на управление – ОС, АС, ФС; периодични срещи на Ръководството на Университета и ФФ със СС; анкети с кандидат-студентите, със студентите и с дипломантите относно качеството на учебния процес, целесъобразността и ефективността на използваните методи на преподаване и оценяване.

ФФ е обезпечен с електронни ресурси по дисциплините. Всички студенти и преподаватели имат акаунт и достъп до дисциплините, които изучават, 24 часа 7 дни в седмицата. Общият брой на студентите в МУ-Варна, реално и активно ползващи електронната среда е 2702 студента. В МУ-Варна и ФФ е разработена система за събиране и анализиране на информация за реализацията и развитието на завършилите студенти. Целта на използваната анкетна карта е да се получи обратна информация, необходима за оценка на степента за цялостната подготовка (теоретична и практическа) по време на следването и преддипломния стаж. Проучва се и професионалната реализация на завършилите студенти.

Поддържа се информация за оценката на потребителите за подготовката на завършилите специалността чрез провеждане на анкети. Изготвена е стандартна анкетна карта, която се изпраща до здравни заведения в региони, в които работят възпитаници на ФФ. Резултати се предоставят на Отдела за управление на качеството и акредитация.

7.1.2. Съществува функционираща система за връзка с алумни. Събира се и се анализира информация за реализацията и развитието на завършилите в професионалното направление. Информацията е представена по-детайлно по-горе.

7.1.3. Поддържат се собствени информационни масиви за световните постижения в професионалното направление/специалността от регулираните професии и актуалността на предлагания учебен материал. След завършването си магистър фармацевтите членуват в съсловната организация в съответните регионални колегии. Информация за тяхното професионално развитие и месторабота е налична в електронния ругестър на БФС. По силата на ЗСОМФ и Закона за здравето всички лица, които имат право да упражняват професия като магистър фармацевти на територията на Република България, са вписани в Националния електронен регистър на членовете на БФС. Членството на магистър фармацевти, които не упражняват професията си в Република България и на временно пребиваващите в чужбина е доброволно.

Констатации за изпълнение на стандарт 7:

Във ФФ периодично се обсъждат и публично се огласяват резултатите от успеваемостта на студентите по специалността от регулираните професии „Фармация“. Периодично се анкетира студенти и работодатели. Има много добра информираност относно професионалната реализация на студентите след дипломирането им. Поддържа се информационна база данни за обучението на студенти по специалността.

Стандарт 8. Информация за обществеността

Критерий 8.1. Институциите публикуват ясна, точна, обективна, актуална и лесно достъпна информация за всички дейности, свързани с обучението по професионалното направление/специалност от регулирана професия

8.1.1. Съществува система за популяризиране на актуална и пълна информация за образователната, научноизследователската и художествено-творческа дейност на професионалното направление/специалността от регулираните професии. Пълна, точна и актуална информация може да се получи от Интернет-страница на МУ-Варна.

В началото на 2015 г. МУ-Варна е регистрирала Университетска телевизия МУ-Vi.tv, разрешена от Съвета за електронни медии. Основната цел на първата национална университетска телевизия е да предлага специализирана програма за професионалисти в областта на медицината. Това програмно направление предвижда широка трибуна на български и чужди специалисти с лекции, заснети операции, манипулации, рехабилитационни дейности и др. Освен това има Център за кариерно развитие. За популяризиране и информиране на дейността на МУ-Варна подпомагат срещите с представители на местни и национални медии: ТВ Черно море, БНТ2, Здравен навигатор и др.

Издателската дейност на МУ-Варна също има принос към информираността на общността, за издателски нужди за учебния процес, за административни цели, работа със студентския съвет, за нуждите на университетски кампании, подготвя всички рекламни печатни материали за организираните от МУ-Варна научни събития и т.н. Издателството разполага със собствена печатна база за цифров и офсетов печат. Друг основен ангажимент на „Издателска дейност“ е организацията, печатът и издаването на периодичните научни издания на университета. От 2016 г. функционира платформа „научни конференции“. Чрез регламентирането на издателската дейност на Университета са създадени много добри предпоставки за планиране и подпомагане издаването на трудове, монографии, учебници и учебни помагала Поддържа се участието на

преподавателите и докторантите в научни форуми у нас и в чужбина, което е видно от нарастващата научна активност през последните 5 години. Scripta Scientifica Pharmaceutica е периодично научно списание на Медицински университет за публикуване на научни статии и обзори в областта на фармацията. Издава се в електронен и печатен формат от 2014 г.

8.1.2. Налична информация за „жизнения цикъл“ на обучението на студентите. Издадени са необходимите наръчници, пътеводители на студентите, правилници:

Справочник за прием на студенти; Наръчник на първокурсника; Справочник на студента по фармация; Има и официален сайт на студентски съвет.

8.1.3. Периодично се обявяват условията за обучение, квалификационните форми и перспективите за професионална реализация, които предлага професионалното направление/ специалност от регулираните професии. Създадени са условия за навременно информиране и ориентиране на кандидат-студентите и студентите относно условията за обучение и перспективите за тяхната професионална реализация. Във ФФ на МУ-Варна се осъществява и следдипломно обучение. Цялостната организация, координация и контрол на СДО се осъществяват от Заместник-ректора по кариерно развитие, научно-изследователска дейност и следдипломно обучение и Отдела по СДО.

8.1.4. Популяризиране на научната продукция и творческите изяви на студенти и преподаватели. С цел популяризиране на научната продукция на преподаватели, докторанти, специализанти и студенти от 2014 г. Медицински университет издава Scripta Scientifica Pharmaceutica - периодично научно списание. По проект „Повишаване на капацитета на „Лабораторията по химия на храни и околна среда“ в Медицински университет – Варна и превръщането ѝ в специализирана лаборатория за изследване на морски и сладководни ресурси и аквакултури“, финансиран от ФМ на ЕИП, реализиран 2015-2016 г. е представена информация в уебсайта на МУ-Варна. Провеждани са рекламни и информационни кампании на различни теми, които са намерили отражение в различни рекламни материали, брошури и информация в сайта на МУ. Всяка година МУ-Варна организира „Дни на отворените врати“ – мероприятие насочено към кандидат-студенти, учители, родители и граждани от цялата страна.

8.1.5. Оповестяване на условията за мобилност на студенти и преподаватели. Процедурата за селекция на участници в мобилности по програма „Еразъм +“ се осъществява на институционално ниво и е организирана така, че да гарантира безпристрастност, прозрачност и справедливост на избора, както и липса на конфликт на интереси от страна на лицата, осъществяващи селекцията.

Процедурата за селекция на участници в мобилности по програма „Еразъм+“ се одобрява от екипа по програма „Еразъм+“ в МУ-Варна. Участници в мобилност по програма „Еразъм+“ могат да бъдат: всички студенти и докторанти от МУ-Варна и всички преподаватели и служители от Медицински университет – Варна, без оглед на тяхната длъжност и научно звание. В рамките на една академична година право на участие в мобилност на преподавателския и преподавателския състав се предоставя само веднъж. Условията за участие по-подробно са отразени в „Еразъм+“ Медицински университет – Варна“.

Констатации за изпълнение на стандарт 8:

На уеб-сайта на МУ-Варна е осигурен достъп до информация, отнасяща се до специалността, кандидатстване, обучение, публикации на преподавателите и др. Налице е достатъчно богата информационна база за цялостния „жизнен цикъл“ на студента, нормативна база на университета и др. Периодично се провеждат срещи с потребители – представители на базови институции. Създадени са реални възможности за публикуване в научните издания на университета от страна на преподаватели и студенти. Има информация за условията и селекцията програмите за мобилност „Еразъм“ и „Еразъм+“.

Стандарт 9. Текущ мониторинг и периодичен преглед на програмите

Критерий 9.1. Институциите извършват регулярен мониторинг (преглед) и актуализирана учебните програми, съобразно с еволюцията на научните знания и технологии при обучението по професионалното направление/специалността регулирана професия

9.1.1. Съществува система за управление и мониторинг на качеството на образователния процес, включващи: актуалност на учебните програми и потребностите от промяна; активната позиция на студентите в процеса на професионалната им подготовка; постиженията на студентите в хода на професионалната им подготовка; организацията и възможностите за динамична промяна на образователната среда. Системно се проучва мнението на студентите за качеството на получените знания, съдържанието на учебния план, учебните програми, методите на преподаване и на тази основа перспективата за професионална реализация по специалността.

9.1.2. Мониторинг на успеваемостта на студентите и предприети дейности за повишаването ѝ. Ръководството на МУ-Варна определя и контролира основните процеси, оказващи влияние върху качеството на обучение на студентите по Фармация. Те се реализират при контролирани условия и въз основа на предварително дефинирани критерии за приемливост на крайните резултати. Качествата на кандидатите се доказват с провеждане на приемни изпити, а „Правилник за прием на студенти в МУ-Варна“ се актуализира ежегодно. Извършва се периодичен контрол върху учебния процес. Изпитите задължително включват писмена част. Писмените работи се съхраняват в съответните катедри. Краен контрол от обучението се извършва на всички студенти от специалността по 4 дисциплини. Оценката от Държавната изпитна комисия е окончателна и студентите нямат правото я оспорват.

Констатации за изпълнение на стандарт 9:

В рамките обучението на студенти по специалността „Фармацевт“ се осъществява периодично мониториране и актуализиране на качеството на учебния процес. Обсъждат възможностите за усъвършенстване на качеството на преподаване на базата на провеждани анкети и вътрешни одити. Извършва се периодичен мониторинг на успеваемостта на студентите.

Стандарт 10. Циклично външно осигуряване на качеството

Критерий 10.1. Институциите извършват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на всички учебни програми по професионалното направление/специалността регулирани професии

10.1.1. За професионалното направление/специалността от регулираните професии регулярно се осъществяват процеси на самооценки и външни одити от агенции, признати на национално и международно ниво и се изпълняват направените препоръки. Външното оценяване на качеството на обучението за МУ-Варна се осъществява от НАОА. При издаване на решение за акредитация, агенцията е дала и препоръки. Изпълнението на тези препоръки се оценяват от САНК, които подлежат на проверка и отчитане. През акредитационния период специалността от регулираните професии „Фармация” на ОКС „магистър” е преминала една програмна акредитация – Протокол № 5/07.03.2013 г. В резултат от препоръките на външното оценяване на специалността и ОКС от професионалното направление, са извършени промени в резултат на направените препоръки от външния одит от НАОА. Преминала е успешно 1 процедура по САНК – Протокол № 14/09.06.2016 г.

10.1.2. Професионалното направление/специалност от регулираните професии работи в конкурентна среда. Традиционно към специалността „Фармация” има интерес от страна на кандидат – студентите. Интересът се засилва по няколко причини: обучението по специалността „Фармация” е съобразено с европейските стандарти и отговаря на изискванията на ЕДИ за регулирана професия; възможности на завършилите магистър фармацевти да надграждат своето образование; възможност за трудова реализация веднага след завършване на образованието.

Свидетелство за интереса към специалността „Фармация” е броят на кандидатите в МУ-Варна по първо желание/за едно място, както следва: 2014/2015 – 3,74; 2015/2016 – 3,64; 2016/2017 – 5,54; 2017/2018 – 4,81; 2018/2019 – 4,27.

МУ-Варна прилага съвременни модели, новаторски практики и международен опит в процеса на обучение на студентите и осигурява актуалност на обучението на студентите от специалност „Фармация”, ОКС „магистър”, което се поддържа чрез внедряване на съвременни модели на преподаване, както и чрез оборудване и модернизирание на материалната база. От учебната 2015/2016 г. ФФ разполага с нова база, в която са разположени част от катедрите на факултета. От 2013/2014 г. МУ-Варна провежда дни на отворените врати за привличане на повече студенти. Изучаваните дисциплини по Учебния план са съпоставими с тези в другите факултети и са регламентирани от ЕДИ. В МУ-Варна има възможности за обучение по програмите „Еразъм” и „Еразъм+”. По тези програми са сключени сътрудничества с други европейски университети. Осигурено е добро информационно осигуряване и компютърни зали за обучение на студенти. Създадени са възможности за контакти на студентите с бъдещи работодатели. Ежегодно се провежда Фармацевтичен бизнес форум съвместно с БФС.

10.1.3. В състава на комисиите за семестриални и държавни изпити се канят преподаватели от други висши училища и потребители, с цел обратна информация за постиженията на студентите. За периода 2014-2017 г. за провеждане на държавни изпити, според изискването на ЕДИ в комисиите по отделните дисциплини са участвали преподаватели от други висши училища.

10.1.4. Конкретни резултати, свързани с усъвършенстване на дейността на професионалното направление/специалност от регулираните професии след САНК. При програмната акредитация на специалност от регулираните професии

„Фармация“ на ОКС „магистър“ с решение на Акредитационния съвет на НАОА са формулирани три препоръки, отразени в Протокол № 5/07.03.2013 г. ФФ предприема и извършва редица мерки и дейности за тяхното изпълнение. Във връзка с приключила процедура за следакредитационно наблюдение и контрол за оценяване и акредитация на специалността от регулираните професии „Фармация“ в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – гр. Варна, е констатирано, че препоръките на АС на НАОА от 07.03.2013 г. (Протокол №5/07.03.2013 г.) са изпълнени (Протокол № 14/09.06.2016 г.).

Констатации за изпълнение на стандарт 10:

След последната програмна акредитация на специалността от регулираните професии „Фармация“, ОКС „магистър“ от НАОА през 2013 г. и 1 процедура по следакредитационна са реализирани промени, инвестиции и дейности, имащи отношение и значение за поддържане на необходимото качество на процеса на обучение. Изпълнени са препоръките в резултат на външното оценяване.

IV. ОБЩО ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Обучението на студентите по специалността от регулираните професии „Фармация“ на ОКС „магистър“ във Факултета по фармация на МУ-Варна се осъществява съгласно Закона за висшето образование и Единните държавни изисквания за специалността.

Учебната документация за специалността е подготвена съобразно законовите изисквания, Правилника за дейността на МУ-Варна, ЕДИ и действащите нормативни документи, отнасящи се до висшето образование. Квалификационната характеристика съответства на изискванията за квалификацията и специфичните дейности на фармацевта. Учебният план, учебните програми и графици за учебната дейност се актуализират ежегодно и са в съответствие със законовите норми. Учебните програми са актуализирани и съответстват на изискванията. Има възможности за мобилност на студентите във фармацевтичните факултети у нас.

По време на посещението на ЕГ се е състояла дискусия с ръководството на Медицинския университет по отношение на това, че зимния семестър е 14 седмици. Декларирано е, че целият материал се преподава на студентите в пълния му размер на независимо от това, че семестърът е с една седмица по-малко, което не се приема от ПКЗС и се отправя препоръка за коригиране установеното несъответствие в продължителността на двата учебни семестъра.

МУ-Варна и ФФ провеждат политика за осигуряване на академичен състав, който да гарантира преподаване на съвременно ниво. Всички задължителни дисциплини се водят от хабилитирани преподаватели. Съществува система за атестиране и стимулиране на кариерното развитие на преподавателите.

В сравнение с предишния акредитационен период, публикационната активност на преподавателите през последните 5 години е повишена, а относителният дял на публикациите с импакт фактор и/или импакт ранг е 21 % спрямо общия брой.

Наличната материална база на ФФ обезпечава обучението на студентите по специалност „Фармация”. Изградена е модерна и развиваща се информационна база за обучение и са създадени оптимални условия за достъп до информационни ресурси и технологии. Въведена е системата Уеб Студент, чрез която студентите могат да получат информация, свързана с тяхното обучение, да подават заявления и да проверяват статуса си. Има достатъчно компютърни зали и персонални компютри. Като се има предвид много големия хорариум по профилиращи дисциплини е необходимо в студентските лабораториите в двата учебни сектора да се дооборудват със съвременна апаратура. Трябва да бъде създадена и Научна лаборатория по Технология на лекарствата и Биофармация.

В МУ-Варна има политика за управление на качеството. Организиран са курсове по тематика за качеството на обучение, в които са участвали преподаватели от ФФ. Създадена е Университетска Комисия по етика на научните изследвания. Всички изследователи от МУ-Варна могат да регистрират собствен акаунт в нововъведената програма за антиплагиатизъм iThenticate. Провежданите анкетни проучвания трябва да се извършват по единни Анкетни карти, публикувани на сайта на МУ-Варна, за да се осигури безпристрастност и анонимност на оценката, Ръководството на ФФ трябва да положи усилия за водене на по-пълна документация, отнасяща се до качеството.

Въз основа на констатациите по резултатите от извършеното оценяване, ПКЗС предлага капацитет 470 студенти за обучение по специалността от регулираните професии „Фармация” на ОКС „магистър“ от професионално направление 7.3. Фармация в Медицинския университет-Варна.

V. ПРОЕКТ НА ПРЕПОРЪКИ НА ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ

1. Да се коригира несъответствието в продължителността на двата учебни семестъра.
Срок: м. юни 2019 г.

2. Да се оборудват със съвременна апаратура лабораториите по „Технология на лекарствените форми” и да се обособи и оборудва Научна лаборатория по „Технология на лекарствените форми и биофармация”.

Срок: м. януари 2020 г.

3. Ръководството на ФФ да продължи усилията за осъществяване на повече преподавателски и студентски мобилности по програмата „Еразъм” и „Еразъм+“ и др. програми за международен научен обмен.

Срок: постоянен

4. Да се подобри начинът, по който се води документацията на катедрните отговорници по качеството, както и документацията на Факултетската комисия по качеството.

Срок: постоянен

Председател на ПКЗС:

/ проф. д-р Борис Богов, дм /